REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și invoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 16. Brașov, Duminecă 20 Ianuarie (2 Februarie) 1908.

Mocsary, Mocsonyi și politica dela 68.

I.

De sigur că nu noi am fost cei din urmă, cari am urmărit totdeauna cu viu interes și cu încordată atențiune tot ce a vorbit și a scris Ludovic Mocsary cu privire la naționalitățile din Ungaria și la raporturile dintre ele și Maghiari. Numai de curând am semnalat articolul ce l'a scris bătrânul și valorosul politician maghiar independist, la Crăciun, în „Egyetertes“, în cestiunea naționalităților, cu moderațiunea și bunăvoința, ce n'a rămas necunoscută nimănui dintre aceia, pentru a căror tractare mai dreaptă și mai echitabilă și-a ridicat și își ridică încă și azi glasul său.

In acel articol Mocsary a constatat ceva ce ne era cunoscut dela început. Că adecă d-sa stă pe baza politicei de naționalitate dela 1868 și că vede singura posibilitate de-a se împăciui Maghiarii cu naționalitățile, într'o cinstită și conștiențioasă executare a legei naționalităților.

Tot în „Egyetertes“ dela 29 Ianuarie a. c., Mocsary, ocupându-se de cunoscuta broșură a lui „Argus“, desfășură aceleași păreri și convingeri. El salută cu bucurie lucrarea lui Argus fiindcă, cum zice, ea l'a convins „că acum sunt doi cari profesează programul din 1868.“

Așadar Mocsary și „Argus“ vreau împăciuirea pe baza politicei maghiare de naționalitate din 1868. Odinioară, zice Mocsary, chiar ai mei umblau să mă sdrobească fiindcă am propăvăduit aceasta politică mai conciliantă, iar acum în loc să se ridice și contra lui Argus, cum s'au ridicat în contra mea, ziarele maghiare îl împărtășesc de recunoștința și de laudele lor. „Să nu spună nimeni“, esclamă el, „că acesta n'ar fi un semn al vremilor!“

Să fie pătrunsă oare în adevăr opinia publică maghiară de necesitatea de a eși din nomolul de față al cestiunei naționalităților? Dacă ar fi așa atunci i-s'ar fi dat de mult ocaziunea s'o dovedească prin atitudinea ei față cu deputații naționaliști, cari n'au făcut și nu fac decât să stărue pe baza programului dela 1868. Dar cum sunt întâmpinați și tratați deputații naționaliști de către opinia publică maghiară?!

De ideile și propunerile lui Argus se bucură multe ziare maghiare, fiindcă văd în ele o abatere dela bazele politicei de naționalitate dela 1868. Argus se declară gata de a intra în tocmeală pentru tot ce s'a creat în diametrală opozițiune cu politica conciliantă de la 1868 în cei 40 ani din urmă. Și ceea ce vrea el nu este decât un *modus vivendi* cu politica de maghiarizare forțată.

Mocsary identificându-și desideratele sale cu acelea ale lui Argus, uită că, dacă numele lui a ajuns să fie așa de simpatic la Români și la celelalte naționalități nemaghiare, cauza este că el s'a mărturisit ca contrar hotărât al maghiarizărei forțate, ce s'a pronunțat în sistemul de legi aduse dela 1879 încoace, în prejudițiul legei de naționalitate, care astăzi e găurită și sfârticată până dincolo.

Da, Mocsary a fost acela, care în fața proiectului de lege prezentat dietei de Koloman Tisza în scopul de a introduce limba maghiară ca studiu obligat în toate școalele noastre poporale, s'a ridicat și a zis: „Nu știu ce voesc și unde vreau să ducă lucrurile aceia, cari au părăsit politica conciliantă de naționalitate din 1868! Maghiarizarea forțată va naște mari pericole pentru Ungaria.... Eu însuși ca Maghiar aș dori ca cele 15 milioane de locuitori ai ei să vorbească toți unguREște, dar aceasta nu se poate ajunge fiindcă se opune firei lucrurilor. Legea de naționalitate s'a adus nu pentru ca să maghiariseze pe locuitorii nemaghiari, ci ca să ofere scut limbei lor materne!“

Așa a vorbit la 1879 Mocsary, și am înțeles cu toții că voește binele patriei și a popoarelor sale și i-am zis corbul alb între Unguri.

Să se fi petrecut în adevăr ca opinia publică maghiară să se schimbe de atunci și să aproabe și să laude la „Argus“, ceea-ce a condamnat la Mocsary? Nu cumva s'a întâmplat ca însuși Mocsary să vadă lucrurile mai altfel ca înainte cu 28 de ani; azi, când la putere este partidul din care face parte și când în etatea înaintată în care se află, așteaptă cu mai mare nerăbdare realizarea dorinței de-a vedea odată împăciuiți pe Maghiari cu naționalitățile?

In tot cazul e caracteristic, că întrebându-se, dacă „Argus“ e maghiar ori român, Mocsary zice în articolul său: „Poate să fie și Român și cu toate acestea să poate mărturisi drept Maghiar, fiindcă paragraf 1 al legei din 1868 zice: că toți fii acestei patrie sunt membri ai națiunei politice maghiare una și nedespărțite. Dacă, nu e Maghiar ci Român“, zice Mocsary, „cu atât mai bine, să dea Dumnezeu mulți Români de acestia!“

Mocsary mai amintește, că dr. Emil Babeș advocatul mitropolitului, a întreprins o acțiune de împăciuire în ziarele românești, iar „Argus“ îi vine în ajutor. La argumentul acestuia Mocsary observă următoarele: „Un bărbat nu mai puțin însemnat ca Alexandru Mocsonyi, s'a grăbit a desavua, în ziarul românesc din Lugoș, acțiunea de împăciuire pornită de Emil Babeș. E de mult de când Alexandru Mocsonyi a arătat cu dovezi tari și cu mare oratorie, că pe lângă o politică de naționalitate ca cea de astăzi, liberalismul devine în această țară din ce în ce mai imposibil“.

„Insuși Ludovic Kossuth a vorbit atunci cu multă recunoștință despre acest discurs și iată *că* nu numai mâna liberă ce s'a dat contra naționalităților este una din cauzele permanente ale umilirei înaintea Vienei, dăr stăm față acum și cu cazul concret al realizărei profeției lui Mocsonyi: revizuirea regulamentului camerei. Alexandru Mocsonyi, deși s'a retras în parte mare de pe arena politică, este privit și acum ca cel mai cu vază conducător al Românilor, care până acum a stat pe punctul de vedere intransigent.“

„Ce obiecțiune are față cu inițiativa lui Babeș? Mocsonyi zice, că acțiunea de împăciuire ar avea preț numai atunci când ar veni dela guvern și că pornirea lui Babeș fiind intempestivă, e aptă numai a compromite idea împăciuirei.“

„Așadar nici Mocsonyi nu are escepțiuni contra împăciuirei, nu zice cu nici un cuvânt că desaprobă realizarea ei pe baza dela 1868. Desavuarea d-lui Mocsonyi e deci dictată numai din motive de tactică și de oportunitate. Are toată dreptatea când zice, că acțiunea ar trebui să pornească dela guvern.“

Ludovic Mocsary ia în apărare întrucâtva guvernul zicând că ar fi înclinat să ia o inițiativă, dar nu cutează fiindcă nefiind în stare a se împotrivi în de-ajuns Vienei, cei dela guvern trebue să se dea de mari Maghiari în fața șovinismului.

Nu cumva Ludovic Mocsary împacient de a vedea realizat c'o zi mai 'nainte programul său, privește și la atitudinea d-lui Mocsonyi prin prizma părerilor sale proprii?

Cu aceasta întrebare ne vom ocupa în alt articol.

Comisiunile delegațiunilor.

In ședința comisiunei austriace pentru afacerile externe, deputatul Börnreither constată că pentru întâiași dată în expozeul ministrului de externe nu se face amintire de relațiunile triplei alianțe — consideră că direcția politicei austriace e atât de natural strâns legată de tripla alianță, încât nici nu mai trebue amintită. Intențiunea loială a persoanelor politice în menținerea raportului prietenesc cu Italia, nu ajunge. In Italia opinia publică e anti-austriacă; e datoria Austriei să-și impue respect față de orice pretensiuni ale Italiei.

Deputatul creștin-social Axmann, accentuează necesitatea prieteniei cu Germania. *A trage atenția ministrului ca nu cumva să facă vre-o concesiune pretensiunilor maghiare în chestiunea influințărei pressei europene în favorul Maghiarilor.*

Președintele clubului polonez Glombinski, amintește legea exproprierei polonezilor din Prusia, prin care se înstreinează orice simpatie a cetățenilor austriaci polonezi față de Germania — deci tripla alianță nu mai formează o garanție a menținerei păcei. Ministrul de externe ar fi bine să încerce o politică de apropiere față de statele vestice, trebue să intre în relațiuni amicale cu Franța și cu Anglia. — Recomandă politica aceasta ca o adevărată și nefalsificată garanție a păcei.

—*Comisia ungară a armatei* în ședința de Joi, a respins propunerea deputatului Okolicsanyi, ca ministrul de răsboiu să fie provocat a-și face propunerile pentru ridicarea soldei oficerilor în delegațiunile viitoare, primind propunerea lui Saghy, prin care se spune că comisia recunoaște greutățile serviciului militar; ia nisuințele ministrului la cunoștință și speră, că regularea soldei oficerilor va pregăti-o dimpreună cu guvernul astfel ca să poată fi acceptată atât de delegațiuni cât și de parlamentul ungar.

Propunerea aceasta nu e nici mai mult nici mai puțin decât falimentul regulărei soldei oficerilor. Spaima pe care o produsese propunerea lui Okolicsanyi în șirurile impintenaților kossutiști și care avusese de urmare interpelarea din ședința de Joi a voinicosului Nagy György în dieta ungară s'a mai potolit. Astăzi nu se mai face taină, că ridicarea soldei oficerilor să va face numai dacă drept recompensă să vor face concesiuni naționale.

Interesul arzător al atâtor mii de oficeri cetățeni ungari — interes de viață — în scumpetea asta omorâtoare e floare la ureche pentru matadorii bine dotați ai politicei maghiare. Chestia ridicărei soldei oficerilor e deocamdată închisă.

*

Comisiunea ungară pentru afacerile externe a încheiat raportul ce va fi depus înaintea delegațiunei.

Raportul e o recapitulare a vorbirei ministrului de externe, prin care se aproabă întru toate politica baronului Aerenthal—e un vot de încredere pentru întregul fel al conducerei afacerei externe.

Să încheie, iarăși cu vecinicile pretensiuni de formă, ca anume, pe toate edificiile din străinătate, ale statului Austro-Ungar să se pue pe lângă emblema austriacă și cea ungară. Lângă steagul austriac să se scoată și cel maghiar, etc., etc., steaguri, stegulețe, carton, tinichia — scurt pretensiuni naționale.

Din delegațiunea austriacă. Comisiunea pentru afacerile străine a delegațiunii austriace a început discuțiunea budgetului afacerilor străine. Mai mulți oratori și-au exprimat satisfacțiunea pentru menținerea triplei alianțe, care este cea mai puternică garanție a păcei generale. Mai mulți oratori au arătat, că în populațiunea italiană se poate observa o oarecare animositate față de Austro-Ungaria. Neapărat că Italienii trebuesc tratați în mod leal, însă dânșii trebuesc să fie convinși mai mult prin fapte decât prin vorbe, că Austria nu va lăsa nicidecum să se aducă vre-o atingere intereselor sale pe Adriatica, în Albania și în Macedonia.

Mai mulți oratori esprimă de asemenea părerea *că ordinea nu va fi restabilită în Macedonia* decât prin introducerea unei administrațiuni europene sub un guvernator creștin. D-l Glabinski, făcând alusiune la *politica de esterminare a Polonezilor din Prusia*, spune, că cu toate tratatele de comerț și cu toată alianța esistentă, Polonezii austriaci sunt expuși la urmări și la șicane în Prusia. Ținând socoteală prin urmare ca politica antipoloneză din Prusia nu poate rămâne fără influință asupra politicei străine a Germaniei, oratorul este de părere, că alianța cu Germania nu mai este o garanție îndestulătoare pentru pacea universală și recomandă în această privință o alipire mai strânsă la statele occidentale, mai ales la Franța și Anglia.

Impăcarea dintre creștinii-sociali și guvernul austriac. Din Viena se anunță, că în urma conferenței de alaltăeri dintre baronul Beck și comitetul diriguitor al partidului creștin social, încordarea relațiunilor dintre guvern și creștini-sociali a luat sfârșit. Primul-ministru s'ar fi arătat dispus ca, la nevoie să acorde creștinilor-sociali portofoliul ministerului muncei a cărui înființare se proiectează. Ministrul creștin-social, doctor Gesman a cerut însă ca ministerul muncei să fie creat prin lege și nu numai printr'o simplă dispoziție ministerială. Creștinii-sociali ar prefera însă în locul ministerului muncei, ministerul finanțelor. In tot cazul, în urma acestei consfătuiri, o criză nu e de așteptat. O altă știre anunță, că această ameliorare în relațiile dintre guvern și partidul creștin-social se datorește primarului Lueger. Acesta, care fusese la început contra participărei în guvern a creștinilor-sociali, a declarat acum, că din moment ce doi membri ai partidului au primit a intra în guvern, ei nu trebue să se retragă fără motive serioase.

Cercul vacant al Dejului. In ședința de eri, camera împuternicește pe președintele să ia dispozițiile necesare pentru alegerea de deputat din cercul vacant al Dejului. După cum suntem informați, partidul național român candidează pe d-nul Dr. Ioan Vaida, fratele deputatului Dr. Alesandru Vaida. Dorim isbândă.

Proiectul legei de expropiare a Polonilor. Monstruoasa lege de espropriare a Polonezilor a fost obiectul de discuție al casei seniorilor din Prusia. Contrazicerea dintre principiul sănătos al stabilității într'un stat și al legilor de ocasie prin cari se subminează principiile esistenței sociale n'a fost ilustrat nici-odată mai frumos decât tocmai în ședința aceasta. Casa seniorilor amețită de fraza goală a pericolului național a ajuns în posiția caraghioasă ca tocmai ea, în al cărei interes mai cu deosebire zace menținerea principiilor sociale esistente, să creeze cel mai cras caz de precedență întru răsturnarea acestor principii.

Cardinalul Kopp, episcopul de Breslau, într'o strălucită vorbire a combătut proiectul legei de espropriare, arătând că nu e posibil să se guverneze în permanență cu legi esceptionale, iar legea aceasta nu numai că e esceptională, dar poartă chiar timbrul »Puterea premerge dreptului«. »Salus publica suprema lex« e un principiu păgân, iar un stat creștin ar trebui să se lase condus și de principii dumnezeești.

Cancelarul răspunde cu fraza stereotipă a pericolului elementului german în provinciile ostice și a interesului vital al statului prusian.

Discuția la care au luat parte mulți pro și mulți contra, a dovedit încă odată că o lege imorală nu se poate motiva altfel, decât cu frasa goală și cu apelul la sentimente.

Proiectul a fost primit.

Rușii indignați de planurile Austriei. »Agenția Westnik« comunică, că de două zile continuă în pressa din Petersburg vii comentarii asupra discursului d-lui Aehrenthal în cestiunea macedoneană. Pressa este unanimă în a-și exprima indignarea relativă la politica Austriei, care la spatele culiselor înțelegerei dela Muerzsteg, a obținut înțelegerea greco-turco-austriacă privitoare la stabilirea unei căi ferate directe Viena-Pireu. Pressa nu are nici o îndoială, că aprecierile sale n'ar concorda din toate punctele de vedere cu vederile cercurilor dirigente.

ȘTIRILE ZILEI.

— 19 Ianuarie v.

Redactorul nostru responzabil, d-nul Victor *Branisce*, și-a început azi dimineață la 9 oare, pedeapsa de 5 zile închisoare de stat, la care a fost condamnat în procesul nostru de pressă de Curtea cu jurați din Târgu-Mureșului. D-sa își face pedeapsa la tribunalul de aici. Pe timpul cât va sta închisoare a luat răspunderea pentru redacțiune colaboratorul nostru, d-nul *I. Lupan.*

Daruri de Crăciun în Deva. Crăciunul la școala românească din Deva s'a prăznuit, scrie »Libert.«, ca în toți anii, și astădată cu împărțire de tot felul de vestminte celor mai lipsiți școlari și școlărițe, în preț de aproape 200 cor. S'a făcut copiilor și un »pom«, frumos, împodobit cu prăjituri, bonboane și fructe, oferite toate din partea inteligenței române din Deva, cu contribuirea »Reuniunii femeilor rom. din cott. Hunedoarei«, băncile »Hunedoara« și »Industria« și »Reuniunea II. de înmormântare din Deva«.

Inaugurarea cursului de doctorat în drept, s'a făcut alaltăeri la facultatea din Iași. Ceromonia a deschis-o d-l profesor Burada, cu un discurs, în care face istoria facultății de drept din Iași dela 1850 până în ziua de azi. Reamintește pe toți iluștri profesori, cari s'au succedat la facultatea din Iași. Sperează că în viitor tinerile generațiuni vor lucra cu acelaș zel și entuziasm. După discursul de deschidere d-l Burada și-a continuat imediat cursul său de drept roman, tratând materia obligațiunilor. Un mare număr de magistrați, avocați și persoane din societate au asistat la această ceremonie.

Academia română e autorizată a primi lăsământul de 60000 lei, ce i-s'a făcut de răposatul Stefan Urlățean. Veniturile acestei sume vor fi întrebuințate pentru a se da o bursă unui tânăr, care își va completa în străinătate studiile sale științifice și tehnice.

Furt îndrăsneț. Alaltăeri seara pe când trenul de persoane din Orșova ajunse în gara din Caransebeș, unde se urcară vre-o 400 de pasageri, o bandă de tâlhari necunoscuți atacară vagonul postei, legară fedeleș pe oficiantul care se afla înlăuntru și după ce furară mai mulți saci de-ai poștei, fugiră pe partea opusă a trenului. La strigătele oficiantului legat sosiră mai mulți gendarmi, cari dimpreună cu mulți pasageri începură o goană după tâlhari, fără să le mai dea de urmă. Tot furtul nu ținu decât trei minute, timpul cât stă trenul în gară.

Carmen Sylva a făcut să apară în zilele trecute la Frankfurt un nou volum de memorii și suveniri întitulate »Mein Penatenwinkel«. Regina României a dat cu această ocaziune o nouă probă de sentimentele sale de generositate, destinând întreg venitul operei sale pentru societatea de binefaceri »Vatra luminoasă«. Editorul din Frankfurt dând »Vatrei luminoase« 1 franc de fiecare volum vândut, s'a adunat o sumă de 2000 franci în timp de 4 săptămâni. Și traducerea operei în limba română se va vinde tot în profitul societății »Vatra luminoasă«.

Cauza crizei monetare. Una dintre cauzele prime și principale ale crizei monetare ce a început în America, și a fost aplanată destul de norocos, să zice a fi faptul, că publicul și-a retras depunerile dela băncile mari. După cum se anunță din Washington, secretarul de stat *Cortelliou*, în arătarea sa, prezentată congresului a dovedit, că suma scoasă în urma neîncrederei publicului în bănci și societăți, se urcă la 296 milioane dolari. Această cifră după părerea lui formează a zecea parte din suma totală a banilor, ce sunt în circulațiune în Statele-Unite nord-americane. Această sumă oribilă, ce a fost detrasă în acest mod din circulație, încă explică îndeajuns nașterea crizei monetare, ce a sguduit și finanțele multor state europene.

Tovărășie pentru plantarea viței de vie este pe cale a se înființa în comuna Agadici, comitatul Caraș-Severin. Bravii români de-acolo vreau să planteze un teritor mai mare cu viță de vie de soiu nobil. Și după-ce unul câte unul nu e în stare să cumpere vița scumpă — la îndemnurile noastre — scrie »Tovărășia« — doresc să se întovărășească și toată lucrarea plantării să o facă la olaltă, în tovărășie. Noua tovărășie va fi membră a Tovărășiei noastre centrale.

Drumul de fer dela Hațeg la Caransebeș e pe calea întrupării. Va fi o linie nouă de 76 kilometri, și va costa șapte și jumătate milioane coroane. Pe o cale de 5 kilometri, foarte piezișă, vor fi siliți a pune șine cu crestături și roate cu dinți, adecă tren de munte. Vor fi 12 stațiuni mari și mai multe mărunte. Iar poduri vor zidi peste Timiș la Caransebeș, peste Bistra la Nándorhegy, și lângă Hațeg două poduri mari. Stațiunile, cu abatere dela cele de toate zilele, vor fi niște edificii frumoase, moderne, aproape pompoase.

O nouă dramă a lui D'Annunzio. Marele dramaturg italian are o mulțime de opere, parte în lucrare, parte concipiate numai. »Nazione« din Florența scrie acum, că D'Annunzio și-a încheiat aproape drama cea mai nouă, întitulată: »*Femeia nemângăiată*«; în total mai are să prelucre câteva scene ale ultimului act. Cu toate astea piesa va fi reprezentată către finea lunei Februarie pe scena teatrului din Milano. Drama va fi predată de grupul artistic Gramatica-Ruggieri, a cărui artistă distinsă, d-na Emma Gramatica a primit deja dela poet manuscriptul actelor lucrate. Tot conform știrei ce aduce *Nazione*, D'Annunzio a fost încredințat din partea comisiunii marei expoziții, ce se va ținea în Roma la 1911, se prelucre și versifice o tragedie sub numirea Nero.

Diamante artificiale. Se anunță din Paris următoarele: Inginerul Lemoine, deținut pentru înșelare de diamant, a declarat hotărât cu ocaziunea mărturisirei sale, că diamantele găsite la el, le-a pregătit singur. Alaltăeri însă s'a dovedit neadeveritatea afirmării sale. Despre diamantele confiscate adecă a eșit la iveală, că sunt diamante naturale, cari au fost date lui Lemoine de către giuvaergii.

Operație chirurgică la un leopard. Leopardul Paul de la menajerie și-a mușcat din scăpare de vedere și din grabă coada; voind să înhațe mai repede bucata de carne cuvenită. Incepuse cangrena și s'ar fi pierdut cea mai sprintenă și mai iubită din fiarele menajeriei. Veterinarul Dramard dela școala din Alfort i-a făcut operația. Dar cum zice Arthur Dupin, șase oameni abia l'au convins pe Paul să voiască operația. Și mijloacele de a-l convinge au fost puternice de tot: Mac Donald îmblânzitorul, fără a se speria de mugetele urâte ale bolnavului, i-a prins cu juvățul capul și labele de dinainte, i-a băgat în gură o bucată de lemn fraged, ca să aibă în ce-și înfige colții, apoi i-a tăiat coada și a ars rana cu fier roș. Operația a isbutit — lucru obicinuit — dar și bolnavul e pe cale de însănătoșare — lucru mai rar.

Supunerea șefilor de bande macedonene. Se anunță din Salonic, că între șefii bandelor macedonene domnește o mare neunire. Numeroși șefi și membrii ai bandelor le-au părăsit, în urma făgăduinței lui Hilmi-pașa, că vor fi grațiați. Stăruințele lui Hilmi-pașa în acest senz, sunt cu atât mai explicabile cu cât trupele însărcinate cu urmărirea bandelor sunt foarte prost hrănite și suferă mult, în cazuri de boală, din cauza relei stări a spitalelor și infirmeriilor.

O înmormântare curioasă. Populațiunea evreie din Kalomea (Galiția) a luat parte la o curioasă ceremonie de înmormântare. Cu prilejul incendiului de la o sinagogă, arseseră și pergamentele constituind sulurile sfinte numite »Thora«. Cenușa acestora a fost strânsă cu îngrijire și comunitatea a hotărât s'o înmormânteze cu mare pompă. O mulțime enormă a asistat la această ceremonie, care a fost oficiată întocmai ca pentru o persoană decedată.

Aviz. Primim dela căpitănatul orășenesc urmetoarele spre publicare: Constatându-se un caz de turbare, se dispune o contumație de 40 zile pe întreg teritorul orășenesc; cânii provăzuți cu botniță vor avea să fie conduși de frânghie, cei de curte au a se ținea legați. Contravenitorii vor fi pedepsiți conform §. 154 p. *i.*) art. VII. din 1888, până la 200 cor., iară cânii liberi vor fi uciși de călăul orașului. Contumația durează până la inclusive 8 Mart. a.c.

»Ex-Arhiducesă« căutată de poliție. Printre persoanele ce le caută poliția din Zürich ea a găsit pe d-na Adamovits, care a fost condamnată din greșală la 2 zile închisoare, și 10 franci amendă, fiindcă n'a ascultat de ordinul poliției. D-na Adamovits e soția divorțată a lui Leopold Wölfling, ex-archiduce al Austriei.

Serata pompierilor. Pentru sprijinirea fondului de pompieri, aceștia vor aranja în sala Redutei o petrecere împreunată cu dans. Invitările se vor face de către membrii societății, cari vor vinde și bilete de întrare à 2 cor. Suprasolviri se primesc cu mulțumită.

Concertul capelei orășenești. Mâne, Dumineca, în 2 Febr., capela orășenească, va aranja în sala otelului Europa, un concert de carneval sub conducerea personală a d-lui Krause. Intre piesele din program figurează și: »O noapte în pădure« de Wiest. — Inceputul concertului e la 8 oare. Intrarea 60 bani.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Lumina Lunei.

De *Maupassant.*

Purta bucuros numele său de bătaie părintele Marignan. Era un preot voinic, slab, fanatic, cu un suflet întotdeauna aprins, dar drept. Toate credințele sale erau fixe, fără vre-o îndoială. Își închipuia sincer că-și cunoaștea Dumnezeul, că-i pătrunde scopurile, voințele și intențiunile.

Când se preumbla cu pași mari prin aleia micei sale locuințe de sat, uneori o întrebare îi venia în minte: »Pentru-ce a a făcut Dumnezeu cutare?« Și el căuta cu îndărătnicie, luând în gând locul lui Dumnezeu, și întotdeauna găsia. Niciodată el n'a murmurat într'un elan de pioasă umilință: »Doamne, gândurile tale sunt nepătrunse«. El își zicea: »Sunt servitorul lui Dumnezeu, trebue să cunosc rațiunea lui de a lucra, și s'o aflu dacă nu o cunosc«.

Totul îi părea creat în natură cu o logică absolută și admirabilă. »Pentru-ce« și »Fiind-că« se cumpăneau întotdeauna. Zorile erau făcute pentru a înveseli deșteptarea, zilele pentru a coace secerișurile, ploile pentru a le uda, serile pentru a pregăti la somn și nopțile întunecoase pentru dormit.

Cele patru anotimpuri corăspundeau perfect cu toate trebuințele agriculturii și bănuiala, că natura n'are intențiuni și că tot ce trăește, dimpotrivă, se acomodează necesităților aspre ale epocelor, a climei și materiei.

Dar el ura pe femeie, o ura inconștient, și o desprețuia pentru instinct. Adese-ori repeta cuvintele lui Isus: »Femeie, ce e comun, între tine și mine?« Și adăoga: »Se zicea că însuși Dumnezeu se simția nemulțumit de această operă«. Femeia era pentru el copilul de douăsprezece-ori necurat, de care vorbește poetul. Ea era ispititoarea care târâse pe cel dintâi om și care își urma întotdeauna opera de osândă, ființa slabă, primejdioasă, turburătoare în chip misterios. Și mai mult încă decât corpul lor de piezare, el ura sufletul lor iubitor.

Adese-ori simțise gingășia lor îndreptată spre el și cu toate că se știa neatacabil, se îngrozia de această trebuință de a iubi, care tremura întotdeauna în ele.

Dumnezeu, după părerea sa, nu făcuse pe femeie decât pentru a-l ispiti pe om și a-l cerca. Nu trebue să te apropii de ea decât cu pregătiri de apărare și frica pe care o ai de cursă. Ea era, în sfârșit, întocmai ca o cursă cu brațele întinse și buzele deschise spre bărbat.

N'avea indulgență decât pentru călugărițe, pe care jurământul le făcea inofensive, dar cu toate acestea el le trata aspru, fiindcă simțea întotdeauna trăind în adâncul inimei lor înlănțuite, a inimei lor umilite, această vecinică gingășie, care se îndrepta încă spre el, cu toate că era un preot.

O simția în privirea lor mai muiată de milă decât privirile călugărilor, în extazul lor când sexul lor se pierdea în elanul de iubire pentru Isus, care îl indigna pentru că această iubirea femeii, iubirea trupească; el simțea această gingășie blăstămată, chiar în supunerea lor, în dulceața vocei lor vorbindu-i; în ochii lor plecați și în lacrimile lor resemnate.

Își scutura anteriul ieșind pe poarta mănăstirii, și se depărta mărind pașii, ca și când avea să fugă din fața unei primejdii.

Avea o nepoată care trăia cu mama sa într'o căsuță vecină. Se înverșuna să facă o soră de caritate.

Ea era frumoasă, besmestică și glumeață. Când părintele o dojenea, ea râdea; și când se supăra pe ea, ea îl îmbrățișa cu vehemență, strângându-l la piept în vreme ce el fără voință căuta să se scuture de această strângere, care cu toate acestea îl făcea să simță o bucurie dulce, deșteptând în adâncul său, acel simțământ de paternitate care zace în fiecare om.

De multeori îi vorbea de Dumnezeu, de Dumnezeul său, mergând alături de ea pe drumurile câmpului. Ea nu-l asculta nici odată și privea cerul, verdeața, florile, cu o fericire de a trăi, care se citea în ochii ei. Une-ori se repezea să înhațe o insectă și striga aducându-i-o: »Privește, unchiule, cât e de drăguță, am dorința s'o sărut«. Și această trebuință »de a săruta muște« sau florile de liliac, speria, irita, resvrătia pe preot, care regăsia și aici gingășia ce nu se poate desrădăcina și care încolțește în totdeauna în inima femeilor.

Dar, iată că într'o zi soția paracliserului, care făcea gospodăria casei părintelui Marignan, îl încunoștințează cu teamă că nepoata-sa avea un ibovnic.

A simțit o emoțiune îngrozitoare și rămase fără suflare, cu fața plină de săpun, căci tocmai să rădea.

Când se simți în stare de a gândi și de a vorbi, strigă: »Asta nu e adevărat, tu minți Melanio!«

Dar țăranca își puse mâna pe inimă: »Să mă judece Dumnezeu dacă mint, domnule părinte. Vă spun că se duce în fiecare seară, îndată ce s'a culcat sora dumitale. Se întâlnesc pe marginea râului. N'ai decât să te duci să'i vezi între ceasul 10 și miezul nopții«.

Incetă de a-și sgâria anteriul și începu a se plimba agitat, cum făcea de obicei în ceasurile de gândire adâncă. Când voi să reînceapă a se rade, se tăie de trei ori dela nas până la ureche.

Toată ziua rămase tăcut, bosumflat de indignare și de mânie. In furia lui de preot, lângă amorul lui de neînvins se adaoga o revoltă de părinte moral, de tutor, înșelat, jefuit, înșelat de un copil; această înăbușire egoistă a părinților, cărora fata le anunță că a făcut fără ei și împotriva lor, alegerea unui soț.

Răspuns la o întâmpinare.

Onorată redacţiune!

Binevoiţi a da loc următoarelor rânduri.

Dl Dr. A. Lazar într'o »întâmpinare« referitoare la raportul meu despre procesul de agitaţie al învăţătorului Petru Mihuţă, s'a exprimat că raportul e tendenţios. Spre înlăturarea acestei afirmări a d-sale, las să urmeze următoarea epistolă:

Budapesta, 27 Ian. n. 1908.

Iubite frate Găvruş!

Scuză, că abătându-mă pe la Vaţ, să cercetez pe martirul slovac Iuriga şi absentând şi din Budapesta timp de două zile, şi neputându-ţi astfel primi epistola mai curând, numai acum îţi pot servi cu lămurirea cerută, referitor la raportul d-tale despre procesul de agitaţie al d-lui învăţător Petru Mihuţa.

In ziua din chestie cu un pătrar de oară înainte de începerea procesului, nimerindu-mă pe stradă d-nul Mihaiu Popa cand.-de-adv., m'a rugat să asist ca apărător la pertractare, fiindcă deşi d-nul Petru Mihuţă angajase pe dl dr. Ioan Ciordaş, iar acesta a încrezut pe dl dr. Aurel Lazar, cest din urmă nici acasă nu se află, iar de substitut nu s'a îngrijit şi aşa acuzatul a devenit în cea mai mare perplesitate.

Am grăbit momentan la tribunal, am asistat ca apărător, iar după pertractare am cerut lămurire dela dl Petru Mihuţa, care a confirmat întru toate cele comunicate mie de dl Mihaiu Popa. N'am avut — şi nu am nici acum — nici un motiv să dubitez în cele zise de aceşti doi domni, deci toate aceste ţi le-am comunicat apoi şi d-tale, ca raportorului dela »Gazeta Transilvaniei«; iar luând în considerare, că dl dr. Aurel Lazar a mai comis o inconvenienţă faţă de d-nul Avram Indreica, refuzându-i acestuia în ultimul moment să-l apere pe motivul, că dacă la alte procese s'a adresat dlui dr. Justin Marşieu, poftească să i-se adreseze şi acuma lui, — te-am rugat să înfierezi modul de procedură a dlui dr. Aurel Lazar, deoarece absolut nu e de dorit ca şi în viitor să obvină mizerii de acest soiu, cari între multe de toate mai produc şi desgustul obştei şi deprimarea luptătorilor prigoniţi, cu un cuvânt produc un curent de desamăgire şi degenerare.

Prin urmare dacă ai apostrofat conduita d-lui dr. A. L. bine ai făcut, deoarece ştiut este, că în legătură cu munca grea de deşteptare a Bihorului puţin are să te impoarte, dacă unor oameni nu le convine critica obiectivă.

Te salută al dtale prietin sincer

Dr. Dumitru Lascu.

Greutatea întregului raport era în comentarul ce l'am făcut. A fost o caracterizare a direcţii ce-a apucat-o viaţa publică din Bihor, şi pe care o reprezintă dl Lazar. — Susţin şi mai departe întreg raportul.

Oradia-Mare, 31 Ian. 1908.

Radu Găvruş.

Convocare.

Casina română din Braşov îşi va ţinea adunarea generală ordinară din acest an *Dumineca în 20 Ianuarie (2 Februarie st. n.) 1908* la orele 3 p. m. în localul său.

Domnii membrii neînscrişi încă pe a. 1908 sunt rugaţi, ca să grăbească a se înscrie ca să poată participa la aceasta adunare generală împreună cu toţi membrii deja înscrişi.

Braşov, în 14 (27) Ianuarie 1908.

Comitetul casinei.

Zeppelin despre navigarea în aer.

Contele Zeppelin în conferinţa ţinută în seara de 13 c. la academia de muzică din Berlin, a vorbit despre succesele de până acum şi despre desvoltarea navigărei aeriene. A arătat cât de mare siguranţă are balonul său. Pelângă siguranţa întrebuinţărei, cerinţa de căpetenie e putinţa de-a călători mult şi puterea îndestulătoare de tragere. Balonul lui singur până azi întruneşte aceste condiţii.

Mulţi se îndoesc — spune contele Zeppelin — dacă balonul ţeapăn s'ar putea ţ.nea în timp de furtună. Când un vas aerian pluteşte fără motor, e ca un balon obicinuit; aerul n'apasă din nici o parte mai tare asupra lui. Aşa e şi cu balonul ţeapăn. Numai când lucrează helicele, îl împinge pe balon împotriva vântului, dar într'o furtună care nu e mai tare decât puterea maşinilor, vasul merge şi în contra unui curent mai mic de aer. Ca putere mişcătoare, maşinele dau una şi aceiaşi împingere contra vântului ea nu e mai mare.

La suire, baloanele neţeapene nu întrec cu nimic pe cele ţeapene. Timpul cât un balon poate sta la înălţimi mai mari nu atârnă de massa lui, ci de cât gaz se poate lipsi.

Pierzând $^1/_{100}$ din greutate, balonul se urcă cu 80 de metii. Şi pierderea de gaz ce se poate întâmpla la suirea mai sus se acopere iarăşi prin împuţinarea benzinei. Afară de astea balonul ţeapăn, prin efectul împingător al helicelor sale, se poate ţinea la înălţimi mai mari decât ar putea numai prin ajutorul gazului. Se poate dovedi prin cifre, că tocmai pentru plutirile la înălţimi, balonul mai mare trebue să întreacă pe cel mai mic.

Pentru baloanele cari fac călătorii mari are o însemnătate deosebită faptul, că se poate debarca pe orice fel de teren. La 17 Ianuarie 1906, debarcarea pe teren îngheţat n'a stricat nimic sistemului ţeapăn şi Zeppelin crede, că va dovedi în curând, că debarcarea pe uscat nu va aduce nici o primejdie pentru balonul său. Cu vârful contra vântului, el poate ancora sigur la adăpostul unei văi, sau al unei clădiri mari. N'are nevoie de loc de hală pentru adăpostire.

Zeppelin a mai spus, că balonul său poate face 40 de kilometri pe ceas şi 4000 într'o sută de ceasuri, cât e în stare să se ţie la înălţime. In 72 de ceasuri, ar putea merge dela Berlin la Moscova sau dela Moscova la Constantinopol, 1700 de km. De oarece cuprinde 10.000 de m. c. de gaz are putere să ducă 7 ingineri şi 5 mecanici.

Deocamdată balonul e o maşină de răsboiu.

O cursă de automobile în jurul lumei.

New-York — Paris.

In ziua de 15 Ianuarie, la amiazi, automobile franceze angajate în fabulosul ocol al lumei New-York — Paris au plecat dela palatul ziarului francez »Matin«, care a organizat această întrecere.

Automobilele tuturor concurenţilor vor fi îmbarcate la Havre pe vaporul transatlantic »La Loraine«. Vaporul pleacă astăzi Sâmbătă. Automobilul german Protos se va îmbarca aproape la acelaşi ceas la Hamburg.

Toate vor ajunge la New-York în ziua de 25 sau 26 Ianuarie, apoi în ziua apropiată care se va fixa atunci, împreună cu concurentele americane: Hol-Tan Auto Co, Thomas, Thite şi Maxwell, vor porni să facă mare cursă printre gheţurile şi pustiurile polului Nord.

D. Georges Bourcier St. Chaffray, unul din concurenţi, va călători într'un automobil alături de căpitanul norvergian Hansen, în vârstă de 35 ani, proprietar de mine de aur în Siberia, şi de mine de staniu în Caucas.

In automobilul lor va mai lua loc mecanicul Autran, din familie bogată.

In al douilea automobil francez Motobloc, se va afla Godard, care a făcut cursa Peking-Paris; mecanicul lui Hue şi un impiegat de cinematograf, al cărui aparat va funcţiona în acelaşi timp cu motorul.

Al treilea automobil francez e Sizaire et Naudin. E cea mai mică şi cea mai iute din trăsurile automobile; va fi condusă de Pons, care a participat la cursa Peking-Paris pe un triciclu şi a rămas în desertul Gobi.

Automobilul italienesc Zust va fi condus de un tânăr erou al reportagiului internaţional, Antonio Scarfoglio.

Cugetări.

De Tolstoy,

Tu nu voieşti ca să fi silit să munceşti zece ceasuri în rând într'o uzină sau mină; tu nu voeşti să fi băgat în închisoare sau să fi spânzurat, pentru-că prin pasiune, prin întâmplare sau prin ignoranţă ai săvârşit o faptă nelegală, tu nu voeşti să să te rănească sau să te ucidă în răsboiu: nu le face altora.

*

Adu-ţi aminte de aceste cuvinte: Acel care face să sufere pe aproapele său, îşi face rău sieşi. Acel ce ajută altuia, vine în ajutorul său.

*

Dacă nu poţi face altuia aceea ce ai vrea să ţi-se facă, cu atât mai mult nu face altuia aceea ce nu voieşti să ţi-se facă.

*

Raportul dintre oamenii cari dau ordine şi acei cari le primesc, formează esenţa ideei, pe cari noi o numim *putere.*

ULTIME ŞTIRI.

Budapesta, 1 Februarie. Din ordinul autorităţilor biserica din Cernova a fost înconjurată de jandarmi, cari au luat cheile bisericei. Cauza închiderii bisericii este ultima alegere comunală.

Fiume, 1 Februarie. Astăzi primarul Lueger va trece pe aici, el plécă spre Lovrano, unde a închiriat o vilă.

Viena, 1 Februarie. Neue Freie Presse de ieri publică un interview cu dl Take Ionescu. Această convorbire dl Ionescu a spus, că nu se va face curând încheerea convenţiei comerciale a României cu Austro-Ungaria deoarece vor fi încă lungi desbateri. Intrebat dacă România ne face un nou împrumut în străinătate, a răspuns categoric, că nu.

Incât pentru situaţia cabinetului Sturza, d-l Ionescu a zis: deoarece d-nii Sturza, Brătianu şi Costinescu sunt în deplină înţelegere, cabinetul pentru acuma nu este periclitat.

Intrebat despre reformele guvernului d-l Ionescu a declarat, că dorinţa sa a fost ca partidul conservator să conlucre la elaborarea proiectului guvernului liberal, se îndoieşte că legile votate vor aduce rezultatele ce se aşteaptă dela ele.

Cu privirile la relaţiile cu Grecia crede, că nu se poate ajunge acuma la o îmbunătăţire a lor, fiindcă Grecia neagă orice răspundere a ei.

Bibliografie.

„Compassul Românesc" de *N. P. Petrescu* partea I. şi II. care conţine şi legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureşianu, Braşov. Preţul ambelor tomuri 3 cor. plus 20 bani porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Responzabil pentru Redacţiune: I. Lupan.

După masă, el încercă puţin să citească, dar nu-i fu cu putinţă, şi se revolta din ce în ce mai mult. Când fu ceasul zece, îşi luă bastonul, un strasnic baston de stojar, de care se folosia în totdeauna în plimbările lui de noapte, când se ducea în cercetarea vre-unui bolnav. Şi privi zâmbind reteveiul straşnic pe care-l învârtea în mâna lui tare de ţăran, într'o morişcă ameninţătoare. Apoi deodată îl ridică şi scrâşnind din dinţi îl trânti pe un scaun, a cărui răzimătoare spartă căzu pe podină.

Deschise uşa să iasă; dar se opri pe prag, mirat de strălucirea razelor lunei, aşa cum nu văzuse aproape niciodată.

Şi acum era înzestrat cu un spirit exaltat, un spirit dintre acelea ce trebue să aibă Părinţii Bisericei, aceşti poeţi visători, se simţi deodată distrat, mişcat de grandioasa şi senina frumuseţe a nopţii palide.

In grădiniţa sa, scăldată de o lumină dulce, pomii săi, aşezaţi în linie, zugrăviau pe aleie umbra slabă a braţelor lor de lemn, abia acoperite de verdeaţă; în vreme ce curpenele uriaş, spânzurat pe zidul casei răspândia un miros delicios, dulceag, făcea să plutească prin noaptea călduţă şi luminoasă, un fel de suflet de mirezme.

Incepu să respire lung, sorbind aerul cum sorb beţivii vinul, şi păşia uşor, înviorat, minunat, aproape uitându-şi de nepoată.

Indată ce ajunse afară, se opri să admire întreg câmpul inundat de această lumină gingaşă, înecat în acest farmec dulce şi lânced al nopţilor senine. Din vreme broaştele scoteau nota lor scurtă şi metalică şi privighitori apropiate îşi amestecau muzica lor rugătoare, care te face să visezi fără să te facă să cugeţi, muzica lor uşoară şi tremurătoare făcută pentru sărutări la ispita razelor lunei.

Preotul porni iar cu inima leşinată, fără să ştie pentru ce. Se simţia slăbit, istovit aşa deodată; avea dorinţă de a şedea, de a rămâne acolo, de a privi, de a admira pe Dumnezeu în opera sa.

Jos urmând cursul părăului şerpuia o linie lungă de plopi. O abureală fină, un vapor alb, pe care îl străbăteau, îl argintau şi îl lumina razele lunei, stăruia atârnat împrejurul şi deasupra malurilor, învăluia întreg cursul întortochiat al apei într'un fel de vată uşoară şi străvăzătoare.

Incă odată se opri părintele, pătruns până în adâncul sufletului de o înduioşare crescândă irezistibilă.

Şi o îndoială, o teamă nelămurită îl cuceri; simţia născându-se una dintre întrebările ce şi le punea adesea.

Pentru ce a făcut Dumnezeu aceasta? Dacă noaptea e făcută pentru somn, pentru inconştienţă, pentru odihnă, pentru uitarea de toate, pentru ce s'o facă mai încântătoare decât ziua, mai dulce decât zorile şi serile, şi pentru-ce acest astru încet şi seducător, mai poetic decât soarele şi care pare destinat, atât e de discret, să lumineze lucruri prea delicate şi misterioase pentru lumina mare; pentru-ce face atât de străvăzătoare adâncurile?

Pentru ce cea mai ageră dintre paserile cântătoare nu se odihneşte cu celelalte şi să pune să îngâne în umbra turburătoare?

Pentru ce acest acoperemânt pe jumătate lăsat peste pământ, pentru ce aceşti fiori, această emoţie a sufletului, această moleşire a trupului.

Pentru ce această desfăşurare de seducţiuni pe cari oamenii nu le văd de loc fiindcă sunt în patul lor conjugal? Cui îi era menită această privelişte înălţătoare, acest belşug de poesie aruncată din cer pe pământ?

Şi preotul nu înţelege de loc.

Dar iată că de vale pe marginea livezii, sub bolta arborilor muiaţi în bruma strălucitoare, se arată două umbre cari merg alături.

Bărbatul era mai înalt şi ţinea de după gât pe prietina sa, şi, din vreme în vreme o săruta pe frunte. Ei iubiau împreună, deodată, această privelişte nemişcată, care îi învăluia ca o cadră sfântă făcută pentru ei. Păreau amândoi o singură fiinţă, fiinţa căreia îi era hărăzită această noapte liniştită şi tăcută; şi ei veniau spre preot ca un răspuns viu, răspunsul pe care Dumnezeu îl da întrebării sale.

Rămăse nemişcat, cu inima svâcnindu-i, turburată; i-se părea că vede ceva biblic, ca iubirea lui Ruth şi Booz, împlinirea unei voinţe a lui Dumnezeu, într'o podoabă de care vorbesc cărţile sfinte. Incepură să-i bâzăie prin cap versete din *Cântarea Cântărilor*, strigătele de înfocare, chemările trupeşti, toată poezia caldă a acestui poem strălucit prin gingăşie.

Şi îşi zise: »Dumnezeu poate a lăsat aceste nopţi ca să învăluiască în ideal iubirea oamenilor«.

Se retrase din faţa acestei perechi îmbrăţişate, care îşi urma drumul. Totuşi aceasta era nepoata lui; dar se întreba dacă nu va urma să fie neascultător lui Dumnezeu. Şi Dumnezeu nu îngăduie iubirea dacă în chip vădit o înconjoară cu aşa strălucire?

Şi fugi desnădăjduit, aproape ruşinat, ca şi când pătrunsese într'un templu, unde n'avea dreptul să intre.

Trad. de *M.*

„RACOȚANA“,

institut de credit și economii, societate pe acțiuni Centrala Șeica-mare, Filiale: Mediaș, Elisabetopole.

Convocare.

Domnii acționari să invită prin aceasta conform §-lui 19 din statute la a

XII-a adunare generală ordinară,

ce să va ținea în Șeica-mare în 22 Februarie st. n. a. c. la 10 oare a. m. în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Constatarea acționarilor prezenți și a plenipotențelor.
2. Deschiderea adunărei.
3. Numirea de către prezident a unui notar și a 2 scrutinători.
4. Raportul anual al direcțiunei.
5. Raportul conziliului de supraveghere.
6. Stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
7. Alegerea direcțiunii pe un nou period de 6 ani.
8. Alegerea conziliului de supraveghere pe un nou period de 3 ani.
9. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală, în senzul §§-lor 21 din statute, sunt rugați a-și prezenta acțiile, eventual dovezile de plenipotență la cassa centralei din Șeica-mare până la 10 oare a. m. din ziua adunării.

Șeica-mare, la 30 Ianuarie 1908.

Direcțiunea.

Bilanț cu 31 Decembre 1907.

ACTIVA:	Cor.	fil.	PASIVA:	Cor.	fil
Cassa	19580	59	Capital social	200000	—
Cambii escontate	500036	49	Fond de rezervă	40592	80
Imprumuturi pe oblig.	201565	16	Fond de penziune	1077	82
Imprum. hipotecare	263462	50	Fond de binefaceri	1293	44
Capital social restant	11180	—	Depuneri	467621	19
Efecte	10400	—	Reescont	300522	—
Realități	17928	39	Dividendă neridicată	82	—
Edificiul instit. 6800·— amortizare . 300·—	6500	—	Interese transitoare pe 1908	14935	51
Mobiliar . 2485·78 amortizare . 285·78	2200	—	Profit curat	15106	22
Debitori	2699	09			
Interese transitoare restante	5678	76			
	1041230	98		1041230	98

Profite și Perderi cu 31 Decemvrie 1907.

DEBIT:	Cor.	fil.	CREDIT:	Cor.	fil
Interese: după depun. 17827·71 după capitalul social . 2073·32	19901	03	Interese: dela cambii escontate 13151·83 dela imprum. pe oblig. 16589 50 dela imprum. hipotecare 18435·22 dela efecte . 450 —	48626	55
Spese: salare . . 5730·— marce de pres. 1078·— spese, porto, chirie . . 4454·66	11262	66	Proviziuni	1472	92
Contribuție: directă și a-runcuri . 2388·41 10% după int. de depun. 1782·77	4171	18	Administrațiuni	927	40
Amortizare: din mobiliar 285·78 dela edificiul institutului 300·—	585	78			
Profit curat	15107	22			
	51026	87		51026	87

Șeica-mare, 31 Decemvrie 1907.

Racoța m. p. director esecutiv. — *Ioan Nistor* m. p. contabil

DIRECȚIUNEA:

Racoța m. p. prezident. — *Lissai* m. p. membru al direc. — *Varga* m. p. membru al direc. — *Ioan Ittu* m. p. membru al direc. — *I. Herța* m. p. membru al direc.

Confrontând acestea conturi cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în deplină ordine.

Șeica-mare, 30 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Ioan Vătășan m. p. revizor espert al „Solidarității“. — *Vasile Tipuriță* m. p. — *Peculea* m. p.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.